

Nr 77.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bidrag till främjande av humanistisk forskning jämte en i ämnet väckt motion.

(2:a avd.)

I propositionen nr 74 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 7 februari 1947, föreslagit riksdagen att till Bidrag till främjande av humanistisk forskning för budgetåret 1947/48 anvisa ett anslag av 600 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft en inom första kammaren av herrar *Andrén* och *Holmbäck* väckt motion (I: 229), vari hemställts, att riksdagen måtte bifalla propositionen nr 74 med i motionen föreslagna ändringar.

Inledning.

I skrivelse den 25 april 1946 har *vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien* anhållit, att Kungl. Maj:t måtte av riksdagen äska ett årligt anslag av 650 000 kronor såsom bidrag till främjande av humanistisk forskning. Tillsammans med ränteavkastningen av humanistiska fonden, omkring 250 000 kronor för år, skulle härigenom ett årligt belopp av omkring 900 000 kronor bli tillgängligt för utdelande av bidrag till ifrågasvarande ändamål. Anslagsfördelningen skulle enligt förslaget omhändervhas av humanistiska fondens nämnd, som därvid skulle erhålla annan sammansättning än för närvarande.

Sedan akademien preliminärt godkänt ett av en inom akademien utsedd 20-mannaberedning upprättat förslag till skrivelse i ämnet, inhämtade akademien yttranden häröver från teologiska och juridiska fakulteterna samt humanistiska sektionerna vid universiteten i Uppsala och Lund, från humanistiska samt stats- och rättsvetenskapliga avdelningarna vid Stockholms högskola ävensom från lärarrådet vid Göteborgs högskola. Med anledning av vad i de avgivna yttrandena anförts vidtog akademien sedermera vissa ändringar i sitt preliminära förslag.

Utlåtanden över akademiens slutliga förslag ha avgivits av *kanslern för rikets universitet* efter hörande av *humanistiska sektionerna vid universiteten i Uppsala och Lund, statskontoret* samt *1945 års universitetsberedning*.

Behovet av ytterligare åtgärder för stöd åt humanistisk forskning.

Akademien framhåller, efter att ha erinrat om det storartade materiella framåtskridandet under de senare årtiondena och det starka stöd, som givits den därpå inriktade forskningen, nödvändigheten av att även åt de av akademien företrädde vetenskaperna beredas väsentligt ökade möjligheter att bedriva ett effektivt och något så när omfattande arbete. Härvidlag utgjorde den första förutsättningen tillgången till betydligt rikligare anslag än som nu stode till förfogande.

Akademien erinrar i detta sammanhang om att — fränsett anslagen till universitet, högskolor, arkiv, bibliotek och museer — endast ett fåtal anslag under åttonde huvudtiteln direkt avse humanistisk forskning, nämligen för innevarande budgetår anslagen till utgivande av Svenskt biografiskt lexikon, Svenskt diplomatarium och Nusvensk ordbok om tillhoppa 52 000 kronor (i riksstatsförslaget för nästa budgetår äro dessa tre anslag upptagna med tillhoppa 61 000 kronor) samt en del av anslaget å 200 000 kronor till understöd för utgivande av tidskrifter, lärda verk och läroböcker. Av sistnämnda anslag för budgetåret 1945/46, 190 000 kronor, disponerades i runt tal 90 000 kronor för humanistiska tidskrifter och arbeten.

Vidare påpekar akademien, att vissa allmänna medel indirekt tillföras humanistisk forskning därigenom att Svenska akademiens stora ordboksverk bekostas av medel, som inflyta från det denna akademi tillkommande privilegiet att utgiva Post- och Inrikes Tidningar.

Akademien framhåller slutligen att, förutom nämnda anslag, numera, då enskilda donationer av större mått av bekanta skäl blivit ytterst sällsynta, huvudsakligen endast avkastningen av humanistiska fonden stode till förfogande för understödjande av vetenskaplig humanistisk forskning och publikationsverksamhet.

Beträffande h u m a n i s t i s k a f o n d e n s tillkomst och hittillsvarande verksamhet har akademien anført bland annat följande.

Då humanistiska fonden efter framställning av akademien genom Kungl. Maj:ts beslut den 22 oktober 1927 instiftades, torde det ha varit Kungl. Maj:ts avsikt att skapa ett varaktigt och tillräckligt ekonomiskt stöd åt den humanistiska forskningen i vårt land. Meningen var att genom stora successiva tilldelningar av s. k. överskottsmedel från de då ännu icke förstatligade penninglotterierna låta fonden växa tills den uppnått en sådan storlek, att dess avkastning rimligen kunde anses fylla de behov, för vilka den var avsedd.

Tyvärr har emellertid humanistiska fondens utveckling icke blivit sådan som från början avsågs. I och med penninglotteriernas förstatligande indrogos till lotterimedelsfonden de rikliga s. k. överskottsmedel, tack vare vilka fondens kapital bildats och tillvuxit. Därmed råkade också dess ränteavkastning i stagnation. Trots att fonden sedermera kommit i åtnjutande av årliga tillskott av lotterimedel — från och med år 1940 250 000 kronor — har på grund av räntefotens samtida sjunkande ränteavkastningen icke ökat, utan visat en tendens att sakta falla. Detsamma gäller givetvis även andra fonder för allmännyttiga ändamål.

Humanistiska fonden 1936—1945.

År	Kapital vid årets början kronor	Ränteavkastning kronor	Omkostnader kronor	Utdelningsbara räntemedel (för följande år) kronor
1936	4 236 895	193 440	9 080	184 360
1937	4 819 570	213 347	11 501	201 846
1938	5 407 841	217 628	11 828	205 800
1939	6 103 343	238 018	15 433	222 585
1940	6 653 263	245 264	15 262	230 002
1941	6 853 263	270 196	16 767	253 429
1942	6 853 263	252 627	18 113	234 514
1943	7 253 263	257 962	18 348	239 614
1944	7 253 263	255 651	18 620	237 031
1945	7 453 263	253 897	17 485	236 412

För att åtminstone tillfälligt möjliggöra för fonden att i ökad utsträckning tillgodose de viktigaste behoven av understöd åt humanistisk forskning har Kungl. Maj:t medgivit, att av de årliga för kapitalökning avsedda tillskotten av lotterimedel 50 000 kronor — för år 1946 100 000 kronor — fingo användas till utdelning i stället för att avsättas till ökning av fondkapitalet. Den för utdelning disponibla räntebehållningen uppgick för år 1946 till i runt tal 236 000 kronor, varför humanistiska fondens nämnd år 1946 kunnat utdela — jämte vissa besparingar å tidigare anslag å tillhopa omkring 14 000 kronor — omkring 350 000 kronor, en summa, som motsvarar mindre än hälften av summan av samtidigt sökta anslag, i runt tal 730 000 kronor.

Akademien anser sig under sådana förhållanden böra hos Kungl. Maj:t göra framställning om att ett större årligt anslag måtte utverkas av riksdagen för att tillsammans med humanistiska fondens avkastning användas till att stödja och främja humanistisk vetenskaplig forskning samt att fördelningen av dessa anslagsmedel måtte överlämnas åt humanistiska fondens nämnd, sedan densamma ombildats på sätt akademien föreslår i det följande.

Akademiens förslag har i de avgivna yttrandena från företrädarna för de humanistiska och teologiska vetenskaperna hälsats med stor tillfredsställelse.

Verksamhetsområdets omfattning.

I fråga om principerna för användningen av anslagsmedlen till stöd åt humanistisk forskning har akademien framhållit, att skäl syntes föreligga att i stort sett bibehålla vad i sådant hänseende stadgades i § 1 av reglementet för humanistiska fonden.

Vissa tillägg och förtydliganden i dessa bestämmelser anser akademien dock behövliga. Akademien har bland annat ansett sig böra undersöka, huruvida det kunde vara önskvärt och lämpligt, att humanistiska fondens verksamhetsområde utvidgades att omfatta, förutom de egentliga humanistiska ämnena, jämväl de teologiska och juridiska ämnesgrupperna. Akademien har därvid kommit till den uppfattningen, att den teologiska ämnesgruppen lämpligen borde i sin helhet tillgodoses genom anslag ur humanistiska fonden, medan däremot någon utvidgning av fondens verk-

samhetsområde till förmån för de juridiska och samhällsvetenskapliga ämnesgrupperna icke ifrågasatts av akademien.

I syfte att förtydliga innebörden av sitt förslag rörande verksamhetsområdets omfattning har akademien lämnat en specificerad redogörelse för de ändamål, till vilka bidrag borde kunna utgå ur den på föreslaget sätt förstärkta humanistiska fonden.

a) **U n d e r s t ö d t i l l e n s k i l d a s f o r s k n i n g s a r b e t e n .** Sådana understöd borde kunna utgå i form av ersättning för mistad lön vid kortare ledighet och dylikt samt bidrag till arbetshjälp, materialier m. m.

b) **A n s l a g t i l l » f o r s k n i n g s å r » .** Anslag borde, yttrar akademien, kunna tilldelas en forskare för att möjliggöra för honom att erhålla ledighet från sin befattning under längre tid, t. ex. ett år, »forskningsår».

c) **R e s e a n s l a g .**

Beträffande de under b) och c) upptagna anslagsändamålen anför *akademien* följande.

Akademien har givetvis icke genom dessa ändamåls upptagande bland humanistiska fondens ändamål avsett att ersätta befintliga eller motverka ifrågasatta statutenliga möjligheter för statsuniversitetens, eventuellt också de fria högskolornas professorer och lärare att även på annat och måhända för dem fördelaktigare sätt ernå här avsedda tjänstledighet med bibehållen lön ävensom reseanslag och dylikt. Akademien avser att genom sitt förslag förhjälpa icke minst de många forskare, som icke åtnjuta dylika privilegier, att kunna frigöra sig en tid från det dagliga tjänste- eller förvärvsarbetet för att kunna genomföra en forskningsuppgift. Sådana forskare finnas i många olika ställningar: såsom tjänstemän vid arkiv, bibliotek och museer, vid läroverk och skolor av olika slag, stundom även i privata tjänsteställningar och såsom fria yrkesutövare. Deras medverkan i humanistiskt forskningsarbete är synnerligen önskvärd. Alltför ofta har en god undersökning stannat på ett halvgånget stadium och blivit utan nytta, därför att vederbörande forskare icke kunnat ernå den tid av samling och arbetsro, som erfordrats för att föra arbetet till slut.

Denna uppgift är för övrigt icke ny för humanistiska fondens verksamhet, ehuru den på grund av medlens knapphet hittills icke kunnat praktiseras i så stor utsträckning, som varit önskvärd.

Humanistiska sektionen i Uppsala understryker, att statsanställda vetenskapsmän böra erhålla statutenlig möjlighet till »forskningsår» och annan jämförlig ledighet utan att medel ur det nu begärda anslaget tages i anspråk. Även i fråga om reseanslagen har sektionen anfört vissa betänkligheter. *Humanistiska sektionen i Lund* har däremot anslutit sig till akademins förslag.

Kanslern för rikets universitet har ansett sig icke kunna biträda förslaget, att anslag ur fonden skulle utgå för att möjliggöra för en forskare att erhålla ledighet från sin befattning under längre tid, t. ex. ett år, »forskningsår». Ersättning för dylik ledighet borde tillgodoses i annan ordning.

Universitetsberedningen har anslutit sig till kanslerns förslag liksom även *statskontoret*.

d) **A n s l a g f ö r v e t e n s k a p l i g a u n d e r s ö k n i n g a r » i f ä l t e t ».** Härmed avses, anför *akademien*, expeditioner, undersökningar eller andra arbeten av bland annat historisk, statsvetenskaplig, konsthistorisk, arkeologisk, språkvetenskaplig, litteraturhistorisk, kulturgeografisk, etnografisk och folkloristisk natur såväl inom som utom landet. Hit höra också företag, som utföras av forskare från vårt land gemensamt med forskare från ett eller flera andra länder, t. ex. nordiskt samarbete.

e) **»H a l v p e r m a n e n t a a n s l a g ».** Härmed avser *akademien* anslag av kortare eller längre varaktighet till forsknings- och utgivningsföretag, ledda av lärda sällskap eller andra kompetenta sammanslutningar. Såsom exempel nämnas: Svenskt diplomarium, Sveriges runinskrifter, Sveriges kyrkor, Svenskt biografiskt lexikon, arbeten utgivna av Kungl. Samfundet för utgivande av handskrifter rörande Skandinaviens historia m. fl.

f) **A n s l a g f ö r r e d i g e r i n g o c h u t g i v n i n g a v u r k u n d s p u b l i k a t i o n e r a v a l l a s l a g.** Härmed likställer *akademien* bibliografier, register och andra likartade hjälpmedel för vetenskaplig forskning.

g) **A n s l a g t i l l m u s e e r, b i b l i o t e k o c h a r k i v.** *Akademien* har tänkt sig, att anslag skulle kunna tilldelas dylika och liknande institutioner i och för utförande av humanistisk forskning i egen regi samt för materialier, böcker, fotografier m. m. dylikt för samma ändamål.

Ifrågavarande förslag har blivit föremål för invändningar i vissa av de avgivna yttrandena.

h) **A n s l a g f ö r a t t m ö j l i g g ö r a p u b l i c e r i n g a v r e s u l t a t e n a v h u m a n i s t i s k f o r s k n i n g** (tryckning, klichering, bindning, översättning till främmande språk m. m.).

i) **A n s l a g t i l l i n t e r n a t i o n e l l a f o r s k n i n g s f ö r e t a g a v a l l m ä n t v ä r d e f ö r h u m a n i s t i s k f o r s k n i n g.**

k) **A n s l a g f ö r f ö r v ä r v a v f ö r e m å l t i l l m u s e e r, a r k i v o c h b i b l i o t e k.** *Akademien* motiverar ifrågavarande förslag på följande sätt.

I reglementet för humanistiska fonden återfinnes i § 1 sista stycket en bestämmelse, som medger användande i vissa fall av fondens medel till förvärvande av föremål till svenska offentliga samlingar. Denna bestämmelse har under fondens snart 20-åriga tillvaro endast två gånger kommit i tillämpning och då med mycket oansenliga belopp. Detta torde huvudsakligen ha berott därpå, att fondens medel ej ens tillnärmelsevis räckt till för tillgodo-seende av kraven på publicering och forskning. Klart är emellertid å andra sidan, att de mycket blygsamma inköpsanslag, som i de flesta fall stå till förfogande för museer, bibliotek, arkiv och dylikt, aldrig kunna förslå till förvärv av sådana verkligt betydande konstverk, handskrifts- och boksamlingar eller arkivalier, som stundom av olika anledningar, ofta helt oförmödat, erbjudas till förvärvande. I vissa fall ha sådana förvärv kunnat genomföras, dock endast tack vare mellankomst av enskilda donatorer eller föreningar. Men denna väg för anskaffande av medel läser nog i framtiden bli

allt mindre framkomlig. Därför synes det vitterhetsakademien vara angeläget, att en möjlighet beredes att — då fråga är om förvärv av för offentliga samlingar särskilt viktiga föremål — medel mera extraordinärt kunde ställas till förfogande. Beslut härom torde emellertid, då fråga är om större summor, t. ex. överstigande 20 000 kronor, böra i varje särskilt fall underställas Kungl. Maj:ts stadfästelse. Oberoende härav torde det böra lämnas humanistiska nämnden möjlighet att till mötande av större utgifter av nu omförmäلت slag årligen ur anslaget avsätta penningmedel.

Det kan möjligen invändas, att anslag sådana som dessa ej direkt höra samman med ett humanistiskt forskningsanslag. Men akademien vill då erinra därom, att offentliga samlingar i sig själva erbjuda den bästa grundval för mångsidig forskning på åtskilliga områden. Deras berikande med viktiga ting står sålunda i nära sammanhang med forskningen. Härförutom torde det få anses vara ett självklart statsintresse, att våra offentliga samlingar av nu ifrågavarande art kunna för den svenska allmänheten framvisa ett kvalitativt så högt stående material som möjligt.

Invändningar riktas i flera av de avgivna yttrandena mot ifrågavarande förslag. Sålunda har bland annat *kanslern* — varmed *universitetsberedningen* och *statskontoret* instämt — icke funnit lämpligt, att humanistiska fonden skulle belastas med att utgiva anslag till museer, arkiv och bibliotek m. fl. för förvärvande av föremål av ifrågavarande slag. Medel för sådant ändamål syntes i stället böra beräknas under vederbörande institutioners ordinarie anslag.

Anslagets storlek.

Akademien har, som nämnts, anhållit, att anslaget till bidrag till främjande av humanistisk forskning måtte fastställas till 650 000 kronor. Akademien hade därvid beräknat årsbehovet till omkring 900 000 kronor och humanistiska fondens ränteavkastning till cirka 250 000 kronor.

Akademien har i detta sammanhang framhållit önskvärdheten av att humanistiska fonden allt fortfarande måtte få påräkna samma årliga tillskott till sitt fondkapital som hittills beviljats av lotterimedel. En visserligen långsam men dock stadig stegring av fondens räntemedel ansåge akademien vara viktig, då dessa medel under alla förhållanden kunde påräknas oberoende av i övrigt växlande statsfinansiella konjunkturer.

Kanslern har förklarat sig anse, att det av akademien beräknade medelsbehovet icke syntes vara för högt tilltaget. Härvid räknade kanslern med, att från den förstärkta humanistiska fonden skulle utgå understöd även för de av akademien angivna ändamål, vilka nu tillgodosågos genom särskilda anslag under åttonde huvudtiteln.

Universitetsberedningen tillstyrker, att 650 000 kronor anvisas till ifrågavarande ändamål.

Statskontoret framhåller, att det undandrog sig ämbetsverkets bedömande, huruvida och i vilken utsträckning medel borde ställas till förfogande för ifrågavarande ändamål utöver vad som för närvarande utginge från humanistiska fonden samt genom anslag å riksstaten.

Anslagets administration.

Akademien förordar, att humanistiska fondens organ skola handhava det nya forskningsanslaget.

I fråga om humanistiska fonden stadgas i reglementet för fonden, att densamma tilldelats akademien och står under dess förvaltning. Förvaltningen skall vara helt skild från akademiens övriga fondförvaltning och ombesörjas av tre ekonomidelegerade, av vilka en utses av Kungl. Maj:t och två av akademien. Dessa, vilka äro ansvariga för vården av fondens penningmedel, äga rätt att anställa sekreterare och räkenskapsförare. Ekonomidelegerade må icke besluta andra utgifter än sådana, som sammanhånga med fondens penningförvaltning.

Beträffande placeringen av fondens medel finnas detaljerade bestämmelser i reglementet. Fondens kapital får ej tagas i anspråk utan Kungl. Maj:ts tillstånd.

I fråga om h u m a n i s t i s k a f o n d e n s n ä m n d samt beträffande utdelningen av anslag från fonden finnas föreskrifter i §§ 5—12 i förutnämnda reglemente.

Såsom förut nämnts har *akademien* förordat viss ändrad sammansättning av humanistiska fondens nämnd. Syftet härmed angives vara att vid dess tillsättande ett större inflytande än hittills garanteras universiteten och högskolorna i Stockholm och Göteborg. Akademiens förslag att den teologiska ämnesgruppen skall inbegripas inom fondens verksamhetsområde har även ansetts göra en ökning av antalet nämndledamöter ofrånkomligt.

Nuvarande sammansättning:

4 ledamöter, utsedda av Kungl. Maj:t (därav ordförande och vice ordförande).

6 ledamöter, utsedda av akademien (3 av vardera klassen).

Av akademien föreslagen sammansättning:

3 ledamöter, utsedda av Kungl. Maj:t (därav ordförande och vice ordförande),

4 ledamöter, utsedda av akademien (2 av vardera klassen),

4 ledamöter, utsedda, 1 av humanistiska sektionen i Uppsala, 1 av humanistiska sektionen i Lund, 1 av humanistiska avdelningen vid Stockholms högskola samt 1 av lärarrådet vid Göteborgs högskola,

1 ledamot, utsedd gemensamt av de teologiska fakulteterna i Uppsala och Lund.

Härtill skulle komma suppleanter för envar av de ledamöter, som icke förordnats av Kungl. Maj:t. Akademien skulle tillse, att den forskningsverksamhet, som bedrivs utanför universitet och högskolor även blir representerad i nämnden genom de av akademien valda ledamöterna.

Mandattiden för ledamöterna i nämnden borde sättas till fem år och bestämmelser införas till befrämjande av önskvärd cirkulation i nämndens sammansättning.

I flera yttranden ha förslag framlagts om annan sammansättning av nämnden än den av akademien förordade. Motivet har därvid varit att tillförsäkra de fyra humanistiska avdelningarna vid universiteten och högskolorna en förhållandevis starkare representation i nämnden. Denna uppfattning har framförts av *humanistiska sektionen i Uppsala, universitetskanslern, universitetsberedningen och statskontoret*. Kanslern har anfört bland annat följande.

Från universitets- och högskolehåll har framhållits betydelsen av att ett avgörande inflytande i nämnden förbehålles de humanistiska sektionerna vid universiteten samt Stockholms högskolas humanistiska avdelning och lärarrådet vid Göteborgs högskola. I anslutning härtill har humanistiska sektionen i Uppsala föreslagit, att nämnden skulle bestå av tolv ledamöter, av vilka Kungl. Maj:t skulle utse ordförande och vice ordförande samt de humanistiska sektionerna i Uppsala och Lund vardera två ledamöter, humanistiska avdelningen vid Stockholms högskola och lärarrådet vid Göteborgs högskola vardera en ledamot, teologiska fakulteterna i Uppsala och Lund gemensamt en ledamot samt vitterhetsakademien tre ledamöter; för de akademiska organens och akademiens representanter skulle personliga suppleanter väljas.

För egen del vill jag framhålla, att jag anser det i hög grad betydelsefullt, att nämnden får en sådan sammansättning, att tillräckligt inflytande i densamma beredes yngre, i aktivt forskningsarbete verksamma akademiska lärare. Detta önskemål torde bäst tillgodoses genom att de fyra humanistiska avdelningarna vid universiteten och högskolorna beredas en förhållandevis stark representation i nämnden. Jag ansluter mig därför till det förslag, som framlagts av humanistiska sektionen i Uppsala, dock med den jämkningen, att vitterhetsakademien i enlighet med dess förslag bör utse fyra ledamöter i nämnden, av vilka akademiens båda klasser skulle välja vardera två. Härvid synes likväl böra iakttagas, att minst två av dessa ledamöter företräda humanistisk forskning utanför de akademiska lärosätena. För att likväl kunna hålla nämnden inom det föreslagna medlemsantalet av tolv anser jag mig böra föreslå, att vice ordförande icke förordnas av Kungl. Maj:t utan utses av nämnden bland dess valda ledamöter.

De olika läroanstalterna samt vitterhetsakademien böra före valens för rättande samråda med varandra för att ernå största möjliga allsidighet i nämndens sammansättning och härvid eftersträva att i regel ingen lärdomsgrän erhåller mer än en företrädare.

I likhet med akademien anser jag att mandattiden bör fastställas till fem år och i överensstämmelse med vad humanistiska sektionen i Uppsala framhållit håller jag före, att bestämmelse bör införas om att ingen må omedelbart kunna omväljas för en ny femårsperiod. En successiv förnyelse av nämnden genom cirkulation synes mig också ändamålsenlig.

Jag är jämväl av den uppfattningen, att en viss åldersgräns för valbarhet till nämnden lämpligen bör fastställas. I sådant avseende torde för de av universiteten och högskolorna valda ledamöterna pensionsåldern för akademiska lärare vid statsuniversiteten få anses utgöra en rimlig norm. För de av akademien utsedda ledamöterna torde uppnådd levnadsålder av 70 år böra fastställas som gräns.

Vad sålunda av mig föreslagits i fråga om de valda ledamöterna bör givetvis icke gälla den av Kungl. Maj:t förordnade ordföranden.

Universitetsberedningen har anslutit sig till kanslerns förslag.

Statskontoret har bland annat framhållit, att lotterimedel icke vidare borde anvisas till förstärkning av humanistiska fonden ävensom att fonden borde överflyttas till statskontorets förvaltning.

Departementschefen har för egen del anfört följande.

Vår tid kännetecknas av en snabb utveckling inom naturvetenskapernas, teknikens och medicinens områden, och framtidsperspektiven synas öppna utsikter mot nya stora landvinningar på dessa områden. Den naturvetenskapliga, tekniska och medicinska forskningens grundläggande betydelse för detta materiella uppsving är numera uppenbar för alla. För det kulturella livet och dess framåtskridande spelar den humanistiska forskningen en motsvarande roll. Försummas denna forskningsgren, uppstår fara för att den kulturella utvecklingen sackar efter den materiella. De åtgärder, som vidtagits eller planeras för att bereda större ekonomiska resurser åt de naturvetenskapliga, tekniska och medicinska forskningsområdena, böra därför enligt min mening följas av motsvarande åtgärder till stöd åt den humanistiska forskningen. Jag är därför beredd att i princip ge mitt stöd åt det förslag i dylikt syfte, som framlagts av vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien.

Akademien erinrar, att den till förvaltning erhållit den s. k. humanistiska fonden, vilken vid sin tillkomst för 20 år sedan avsågs skola genom årliga kapitaltillskott av lotterimedel uppbringas till sådan storlek, att dess årligen utdelade ränteavkastning på ett tillfredsställande sätt skulle kunna sörja för behovet av medel till stöd åt svensk humanistisk forskning. Fonden är för närvarande relativt betydande — dess kapitalbelopp uppgår till omkring 7,8 miljoner kronor — men dess ränteavkastning, i runt tal 250 000 kronor om året, är till följd av penningvärdets försämring, räntesatsens sjunkande m. fl. omständigheter ännu icke på långt när tillräcklig för att fylla sin uppgift. Det nu äskade anslaget är avsett till förstärkning av dessa för årlig utdelning tillgängliga räntemedel. Med hänsyn härtill torde det vara ändamålsenligt, att samma organ, som har att fördela dessa räntemedel, även får sig anförtrott att fördela de nu ifrågasatta anslagsmedlen. För närvarande utdelas anslagen från humanistiska fonden av »humanistiska fondens nämnd». Även anslagsmedlens fördelning torde därför böra ankomma på denna nämnd, som i samband därmed torde böra omorganiseras på sätt jag i det följande förordar.

I ärendet har till närmare granskning upptagits vissa av de ändamål, till vilka anslag för närvarande kunna beviljas från humanistiska fonden och var till enligt akademiens förslag anslag alltjämt borde kunna beviljas även om fondavkastningen förstärktes medelst anslag å riksstaten. Från några håll ha därvid framförts mer eller mindre bestämt uttalade önskemål om begränsningar i det anslagsbeviljande organets befogenhet att anslå medel till vissa av akademien närmare angivna ändamål. Med anledning av dessa erinringar må till en början framhållas, att det icke synes önskvärt att i fråga om fördelningen av anslaget till humanistisk forskning uppställa begränsningar, som icke ansetts lämpliga eller erforderliga beträffande dispositionen av motsvarande anslag till främjande av medicinsk eller naturvetenskaplig forskning. Fastmera synes det böra hävdas, att humanistiska nämnden i princip bör åtnjuta lika stor frihet som de medicinska och naturvetenskapliga forsknings-

råden med avseende på fördelningen av forskningsanslagen. Genom en allsidig och även i övrigt väl avvägd sammansättning av nämnden torde för övrigt vinnas en fullgod garanti för att anslag icke komma att beviljas för ändamål, som falla utom ramen för syftet att främja humanistisk forskning.

Jag är således av principiella skäl icke benägen att förorda, att den bidragsbeviljande nämnden alltför mycket bindes genom statliga direktiv och ställer mig därför tveksam till de av en del remissmyndigheter framställda förslagen att i vissa hänseenden begränsa verksamhetsområdets omfattning. Jag kan sålunda icke dela de från universitetshåll uttalade betänkligheterna mot beviljande i nu ifrågavarande ordning av anslag till s. k. »forskningsår», d. v. s. anslag för att bereda en forskare möjlighet till en längre tids ledighet från sin tjänst för att kunna odelat ägna sig åt en forskningsuppgift. Detta ställningstagande får givetvis icke anses prejudicerande i vare sig ena eller andra riktningen i fråga om statsmakternas ställningstagande till universitetens önskemål om införande av en författningssenlig rätt för universitetslärare att erhålla »forskningsår» med bibehållna löneförmåner.

Invändningar ha även gjorts mot tanken att humanistiska nämnden skulle äga möjlighet att bevilja anslag till museer, bibliotek och arkiv för humanistisk forskning i dessas egen regi. För egen del vill jag framhålla, att det härvid, såvitt gäller statliga institutioner, givetvis icke kan bli fråga om annat än undantagsfall, då det torde få förutsättas, att medel för dylika ändamål skola av statsmakterna ställas till förfogande i annan ordning. Med hänsyn härtill och framför allt av det skälet, att icke-statliga institutioner av ifrågavarande slag icke böra frånhändas möjligheten att erhålla forskningsanslag, kan jag icke finna de framförda invändningarna bärande.

Erinringar ha även framställts mot att medel skulle kunna beviljas för förvärvande av föremål till museer, arkiv och bibliotek. Det bör i detta sammanhang erinras om att enligt det av Kungl. Maj:ts fastställda reglementet för humanistiska fonden dennas avkastning må användas bland annat till att, då synnerliga skäl därtill äro, till svenska offentliga samlingar förvärva sådana föremål (konstverk, handskrifter, trycksaker och dylikt), vilka äro ägnade att tjäna såsom vetenskapligt material eller hjälpmedel för humanistisk forskning och vilkas bevarande eller förvärvande åt Sverige anses vara av större vikt. Formuleringen är sålunda i sig själv så snäv, att något oberättigat intrång på andra forskningsändamål icke torde behöva befaras. En allsidig sammansättning av den anslagsfördelande nämnden torde därjämte utgöra garanti mot missbruk. Jag är för övrigt för egen del beredd att medverka till, att statliga museer, bibliotek och arkiv till sitt förfogande erhålla så avpassade anslag på riksstaten, att krav från deras sida icke regelmässigt skola behöva framställas om bidrag från de för humanistisk forskning avsedda anslagsmedlen. Jag anser mig på anförda skäl icke böra ifrågasätta någon uttrycklig inskränkning i humanistiska nämndens nuvarande möjligheter att bevilja anslag även för ifrågavarande ändamål, vilka möjligheter i fortsättningen liksom hittills icke lärer komma att utnyttjas annat än i sällsynta fall. På sätt akademien förordat torde dock beslut om bidrag för ändamålet böra underställas Kungl. Maj:ts prövning, såvitt fråga är om anslag på över 20 000 kronor, en regel som för övrigt, i likhet med vad som stadgats för beslut av medicinska och naturvetenskapliga forskningsråden, torde böra gälla generellt oavsett anslagsändamålets art.

Vad akademien i övrigt anfört rörande verksamhetsområdets omfattning, har icke givit mig anledning till erinran.

Akademiens framställning utmynnar i förslag om anvisande av ett riks-

statsanslag av 650 000 kronor, varvid akademien emellertid tänkt sig, att de särskilda å riksstaten uppförda anslagen å tillhopa 52 000 kronor till utgivande av Svenskt biografiskt lexikon, Svenskt diplomatarium och Nusvensk ordbok skulle indragas och det ekonomiska ansvaret härför övertagas av humanistiska nämnden. Akademiens anslagsberäkningar föranleda icke annan erinran från min sida än att — då riksstatsförslaget för nästa budgetår alltjämt upptager särskilda anslag för nämnda ändamål — det anslag till främjande av humanistisk forskning, som torde bära anvisas för nästa budgetår, synes bära reduceras till i avrundat tal 600 000 kronor. Jag förutsätter härvid i likhet med akademien, att från detta anslag hädanefter skola bestridas vissa utgifter, vilka hittills belastat anslaget till utgivande av tidskrifter, lärda verk och läroböcker. Till denna fråga torde jag få återkomma framdeles vid anmälan av frågan om anslagsbehovet för nästa budgetår till sistnämnda ändamål.

I fråga om sammansättningen av den nämnd, som skall få i uppdrag att fördela ifrågavarande anslagsmedel, ha delade meningar gjort sig gällande. Humanistiska fondens nämnd består för närvarande av 10 ledamöter, varav Kungl. Maj:t utser 4, därav en ordförande och en vice ordförande, och akademien 6. Det är givet, att universiteten och de fria högskolorna hädanefter bära få en förhållandevis stark egen representation i nämnden. Det ligger härvid nära till hands att universitets- och högskolerepresentationen blir följande, nämligen en teolog, gemensamt utsedd av de teologiska fakulteterna i Uppsala och Lund, samt 4 humanister, varav en bör utses av humanistiska sektionen i Uppsala, en av humanistiska sektionen i Lund, en av humanistiska avdelningen vid Stockholms högskola samt en av Göteborgs högskolas lärarråd. Det förefaller vidare rimligt, att vitterhetsakademien får representeras av 2 ledamöter från vardera av dess klasser. Slutligen torde Kungl. Maj:t bära utse en ordförande och en vice ordförande. Inalles skulle således nämnden bestå av $(1 + 4 + 4 + 2 =) 11$ ledamöter, varav universiteten och högskolorna skulle utse 5, akademien 4 och Kungl. Maj:t 2. En dylik sammansättning, vilken jag för egen del finner lämplig, överensstämmer med kanslerns förslag med den skillnaden, att Kungl. Maj:t skulle komma att utse två ledamöter i stället för en samt att de humanistiska sektionerna vid statsuniversiteten skulle komma att utse vardera en i stället för vardera två ledamöter. Sistnämnda förslag skulle få den enligt min mening mindre lyckliga konsekvensen, att statsuniversitetens humanistiska sektioner komme att få en dubbelt så stark representation som de fria högskolorna.

Såsom kanslern föreslagit torde de olika läroanstalterna samt vitterhetsakademien före valen av ledamöter i nämnden bära samråda med varandra för att största möjliga allsidighet i nämndens sammansättning skall kunna ernås. Mandattiden synes lämpligen bära bestämmas till högst fem år och föreskrift meddelas i syfte att åstadkomma en successiv förnyelse av ledamöterna samt för att förhindra omedelbart omval av ledamot, som innehaft mandat två perioder i följd. Vad som från universitetshåll och av kanslern anförts rörande viss maximiålder för valbarhet synes även beaktansvärt; ett uttryckligt stadgande härom torde dock kunna undvaras. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att på förslag av akademien meddela erforderliga detaljbestämmelser rörande nämndens sammansättning och vad därmed står i samband.

Akademien har förutsatt, att även vid bifall till dess förslag om anvisande av ett större riksstatsanslag till främjande av humanistisk forskning avsättningar av lotterimedel till ökning av humanistiska fondens kapital alltjämt

skulle företagas. Då denna fråga icke är av beskaffenhet att kräva riksdagens medverkan, påkallas icke nu något ställningstagande till densamma. För egen del är jag dock av den principiella uppfattningen, att anslag av lotterimedel som regel icke bör beviljas för ändamål av beskaffenhet att bära tillgodoses genom anslag å riksstaten. Med hänsyn härtill är jag för egen del benägen att ansluta mig till den av statskontoret uttalade meningen, att lotterimedel hädanefter icke bära anvisas till förstärkning av humanistiska fonden. Där- emot är jag icke beredd att tillstyrka statskontorets förslag, att humanistiska fondens förvaltning skulle frångå akademien och att fondens räntevkastning skulle redovisas över riksstaten såsom särskilda uppbördsmedel. Jag förordar således, att fondförvaltningen alltjämt skall vara uppdragen åt akademien genom särskilda ekonomidelegerade. Vid sådant förhållande ifrågasätter jag icke anvisande av ett särskilt förvaltningsanslag utan torde förvaltningskostnaderna tills vidare bära bestridas på samma sätt som hittills.

Det anslag till »bidrag till främjande av humanistisk forskning», vars anvisande jag i det föregående tillstyrkt, torde vid bifall till vad jag förordat bära uppföras såsom obetecknat. Det torde bära ankomma på Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser rörande anslaget disposition och angående humanistiska nämndens sammansättning m. m.

I detta sammanhang torde få anmälas, att lektorn vid högre allmänna läroverket i Ystad, docenten Martin Fries hos Kungl. Maj:t anhållit om tjänstledighet från sin lektorstjänst under läsåret 1947/48 för fortsättandet av det av honom påbörjade arbetet med utgivandet av framlidne professorn Axel Hägerströms skrifter samt om ekonomiskt vederlag, svarande mot de avlöningsförmåner, som han på grund av tjänstledigheten skulle komma att mista. Beträffande betydelsen för svensk humanistisk forskning av detta editionsarbete synes icke råda någon tvekan. Jag utgår därför ifrån, att vid bifall till förslaget om anvisande av ett större riksstatsanslag till främjande av humanistisk forskning Fries skall kunna påräkna anslag av dessa medel med belopp svarande mot vad han visar sig avstå under tjänstledighet bud- getåret 1947/48 för ifrågavarande forskningsuppgift.

I motionen I: 229 anföres i huvudsak följande.

I proposition nr 74 föreslår Kungl. Maj:t, att riksdagen måtte bevilja ett anslag av 600 000 kronor till främjande av humanistisk forskning. Initiativet till detta förslag är taget av vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien. Det är uppenbart, att vårt lands humanistiska vetenskaper synnerligen väl förtjäna och behöva det stöd, som sålunda föreslagits. Det torde icke heller kunna bestridas, att vetenskapliga forskningar på teologiens område lämpligen bära stödjas på samma sätt och av samma medel som övriga humanistiska vetenskaper.

Däremot måste man ifrågasätta, om en nämnd, som helt eller nästan helt består av vetenskapsmän (av vilka kanske ingen är konsthistoriker), kan vara det rätta organet att besluta om inköp av konstföremål m. m. till museer. Invändningar mot detta förslag ha också gjorts av humanistiska sektionen i Uppsala, av Göteborgs högskolas lärarråd, av universitetskanslern, universitetsberedningen och statskontoret. Det förefaller, som om museernas konstinköp bäst främjas genom särskilda anslag, utdelade av därför lämpade organ.

Det synes icke heller lämpligt att låta det nu föreslagna anslaget användas för »forskningsår» (tjänstledighet med bibehållen lön) åt befattningshavare vid vetenskapliga läroanstalter och institutioner. Sådan ledighet för forskning bör likformigt ordnas för samtliga vetenskapsidkare vid univer-

sitet, högskolor och andra vetenskapliga institutioner och ej genom någon specialanordning för de humanistiska vetenskapsmännen. Detta önskemål har med styrka framhållits av humanistiska sektionen i Uppsala, teologiska fakulteten i Lund, universitetskanslern, universitetsberedningen och statskontoret. Kungl. Maj:t förutsätter tydligen, att vid sidan av den nu föreslagna ordningen för beviljande av »forskningsår» även andra former skola kunna anlitas härför. Det torde icke vara lämpligt att samma ändamål tillgodoses på helt olika vägar.

Det är uppenbarligen av största vikt, att de för den humanistiska forskningens främjande anslagna medlen få bästa möjliga användning. Härför fordras, att det organ, som har den ömtåliga uppgiften att besluta om utdelningen, har en så mångsidig och intim kontakt som möjligt med modern forskning och de yngre forskarna.

När vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien tog sitt berömvärda initiativ avsåg den endast att främja den humanistiska forskningens allmänna intressen, ej att tillgodose några ensidiga akademiska önskemål. Icke desto mindre föreslog den emellertid i sitt första förslag, att nämnden skulle inrymma 6 ledamöter (med 2 suppleanter) från akademien och 4 representanter för universitetens och de fria högskolornas humanistiska forskare. Någon annan akademi än vitterhetsakademien skulle icke vara företrädd i nämnden. Detta förslag väckte mycken opposition från universitet och högskolor. I akademiens slutliga förslag nedbringades därför dess egen representation till 4 ledamöter. Kungl. Maj:t har följt detta förslag och föreslår sålunda att akademien skall hava en lika stark representation som samtliga humanistiska avdelningar vid våra universitet och högskolor. Såväl den humanistiska sektionen vid Uppsala universitet och Göteborgs högskolas lärarråd som universitetskanslern, universitetsberedningen och statskontoret ha velat åt universitet och högskolor (tillsammans) bereda en starkare representation än åt vitterhetsakademien. Starka skäl kunna också anföras för denna ståndpunkt. Vitterhetsakademien inrymmer normalt 50 »arbetande ledamöter». Av dessa ha för närvarande mer än hälften överskridit pensionsåldern (65 år). Akademien återspeglar med denna ålderssammansättning icke det aktuella läget i svensk vetenskap. Universitetens i tjänst varande lärare göra det långt bättre än denna ärevärdiga institution. Därtill kommer, att stockholmsintressena lätt få en av förhållandena icke motiverad överrepresentation inom akademien. Olika vetenskapsgrenar äro också mycket ojämnt företrädda inom akademien, som dessutom ganska ensidigt representerar vår historiska forskning. Akademien företräder icke så allsidigt vår humanistiska vetenskap och har icke den kontakt med de yngre forskarna, som man måste fordra av de institutioner, som skola ha ett dominerande inflytande vid fördelningen av det nu föreslagna anslaget. Med hänsyn till dessa förhållanden torde det vara motiverat, att akademien endast får två — eller högst tre — representanter i den humanistiska fondens nämnd. För övrigt torde Kungl. Maj:ts förslag till nämndens sammansättning kunna bifallas.

I syfte att tillgodose kravet på nödig kontakt med den nyare forskningen har universitetskanslern — med instämmande från universitetsberedningen — föreslagit, att för nämndens ledamöter stadgas en övre åldergräns på 70 år. Även detta mycket moderata förslag har icke upptagits av Kungl. Maj:t. Det kunde föreligga starka skäl att sänka denna övre gräns till 65 år. Vi skola dock icke bestämt yrka på en sådan sänkning. Däremot förefaller det oss riktigt att riksdagen beslutar, att en övre åldergräns skall fastslås vid 65 eller 70 år.

Utskottet.

Utskottet är ense med departementschefen därom, att de åtgärder, som vidtagits eller planeras för att bereda större ekonomiska resurser åt de naturvetenskapliga, tekniska och medicinska forskningsområdena, böra följas av motsvarande åtgärder till stöd för den humanistiska forskningen, vilken spelar en avgörande roll för det kulturella livet och dess framåtskridande. Utskottet biträder därför i likhet med departementschefen det av vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien i detta syfte framställda förslaget om anvisande av ett särskilt anslag på riksstaten till förstärkning av de räntemedel, varöver humanistiska fonden för närvarande förfogar för utdelande av understöd åt svensk humanistisk forskning. I enlighet med vad departementschefen förordat torde detta anslag för nästa budgetår böra uppföras med 600 000 kronor.

Departementschefen har funnit det mest ändamålsenligt, att samma organ — humanistiska fondens nämnd — som har att fördela fondens räntemedel, även får sig anförtrott att fördela ovannämnda anslagsmedel, i samband varmed departementschefen framlagt förslag beträffande nämndens omorganisation.

Enligt departementschefens förslag skulle nämnden bestå av elva ledamöter, varav universiteten i Uppsala och Lund samt högskolorna i Stockholm och Göteborg skulle utse fem, akademien fyra och Kungl. Maj:t två (ordförande och vice ordförande). I motionen I: 229 har på anförda skäl föreslagits, att akademien skulle utse två eller högst tre ledamöter.

Jämväl utskottet anser att humanistiska fondens nämnd, på lämpligt sätt omorganiserad, bör handhava fördelningen av samtliga ifrågavarande till den humanistiska forskningens stödjande avsedda medel. Vad nämndens sammansättning beträffar har utskottet liksom motionärerna funnit övervägande skäl tala för att akademiens inflytande vid fördelningen av anslagsmedlen i viss mån reduceras genom att antalet akademiledamöter i nämnden begränsas att avse ett lägre antal än vad departementschefen förutsatt. Utskottet har därför funnit sig böra förorda, att antalet av akademien valda ledamöter begränsas till tre. Av dessa torde lämpligen akademiens båda klasser böra utse vardera en ledamot och den tredje ledamoten väljas av båda klasserna gemensamt.

I likhet med departementschefen anser utskottet, att mandattiden lämpligen synes böra bestämmas till högst fem år och att föreskrift bör meddelas i syfte att åstadkomma en successiv förnyelse av ledamöterna samt för att förhindra ett omedelbart omval av ledamot, som innehaft mandat två perioder i följd. Vad beträffar den såväl av departementschefen som i motionen I: 229 berörda frågan om viss maximiålder för valbarhet får utskottet — som delar departementschefens uppfattning om att ett uttryckligt stadgande härom synes kunna undvaras — framhålla angelägenheten av att nämndens ledamöter rekryteras med beaktande av att nödig kontakt från ledamöternas sida kan upprätthållas med den nyare forskningen.

Vidkommande omfattningen av det anslagsbeviljande organets verksamhetsområde ansluter utskottet sig till den uppfattning, varåt departementschefen givit uttryck.

Nämnden torde alltså böra äga befogenhet att efter prövning i varje särskilt fall utdela anslag av till dess förfogande stående medel för att möjliggöra för en forskare att erhålla ledighet från sin befattning under längre tid. Utskottet vill emellertid framhålla, dels att begreppet »forskningsår» för undvikande av missförstånd icke synes böra användas i förevarande sammanhang, dels ock att en förmån av nu angivet slag allenast synes böra tillkomma forskare av utmärkt skicklighet för genomförandet av en viss konkret vetenskaplig arbetsuppgift. Enligt departementschefen borde ett ställningstagande till här förevarande spörsmål givetvis icke få anses prejudicerande i vare sig den ena eller andra riktningen i fråga om statsmakternas ståndpunktstagande till universitetens önskemål om införande av en författningsenlig rätt för universitetslärare att erhålla ledighet med bibehållna löneförmåner för bedrivande av forskningsverksamhet. Utskottet ansluter sig till denna uppfattning.

Departementschefen har icke ansett sig böra ifrågasätta någon uttrycklig inskränkning i humanistiska nämndens nuvarande möjligheter att bevilja anslag för förvärvande av föremål till museer, arkiv och bibliotek, men förutsatte, att dessa möjligheter liksom hittills icke komme att utnyttjas annat än i särskilda fall. I motionen I:229 har gjorts gällande att dylika inköp bäst främjades genom särskilda anslag, utdelade av därför lämpade organ. Utskottet — som hyser den principiella uppfattningen att medel för ifrågavarande ändamål i regel torde böra beräknas under vederbörande institutioners ordinarie anslag — har likväl icke velat motsätta sig att möjligheter hållas öppna för nämnden att i undantagsfall använda de till nämndens förfogande stående medlen för att till svenska offentliga samlingar förvärva sådana föremål, som äro ägnade att tjäna som vetenskapligt material eller hjälpmedel för humanistisk forskning och vilkas bevarande eller förvärvande åt Sverige anses vara av större vikt. I enlighet med vad departementschefen förordat, torde beslut om bidrag för ifrågavarande ändamål böra — såvitt fråga är om anslag överstigande 20 000 kronor — underställas Kungl. Maj:ts prövning.

På av departementschefen anförda skäl anser jämväl utskottet, att lotterimedel hädanefter icke böra anvisas till förstärkning av humanistiska fonden.

Vad departementschefen i övrigt i förevarande sammanhang yttrat och föreslagit har icke givit utskottet anledning till erinran eller uttalande.

Under återopande av vad utskottet sålunda anfört hemställer utskottet, att riksdagen må

- a) i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionen I:229 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet här ovan anfört;

b) till *Bidrag till främjande av humanistisk forskning* för budgetåret 1947/48 under åttonde huvudtiteln anvisa ett anslag av 600 000 kronor.

Stockholm den 22 april 1947.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Johan Bernhard Johansson, Oscar Olsson, Pauli, Larsson, Karl Andersson, Bergvall, Gustaf Karlsson, Mannerskantz, Gillström, von Heland och Lundgren; samt

från andra kammaren: herrar Törnkvist, Eriksson i Stockholm, Svensson i Grönvik, Ward, Bergström, Falla, Rubbestad, Lindholm, Åkerström, Hoppe, Sefve och Persson i Svensköpp.

Reservation

av herrar *Larsson* och *Karl Andersson*, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag beträffande sammansättningen av humanistiska fondens nämnd och att sålunda det stycke mitt på s. 14 i utskottets yttrande, som börjar med orden »Jämväl utskottet» och slutar med orden »klasserna gemensamt», bort hava följande lydelse:

»Jämväl utskottet anser att humanistiska fondens nämnd, på lämpligt sätt omorganiserad, bör handhava fördelningen av samtliga ifrågavarande till den humanistiska forskningens stödjande avsedda medel. Beträffande nämndens sammansättning har utskottet funnit departementschefens förslag innebära en riktig avvägning mellan olika intressen, varför utskottet tillstyrker bifall till detta förslag.»
